

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکونکی: رابرت انلاکیش
ژباړه: شاه محمود "سرنیر"
27 نومبر 2024

اسرائیلي سنایپرز* "فلسطینیان د سپورت لپاره ویشتلې"

د عیني شاهدانو حسابونه ښيي چې اسرائیلي سنایپر په سیستماتیک ډول د ماشومانو په ګډون بې وسلې ملګري وګړي په نښه کوي، د داسې تاکتیکونو په کارولو سره چې په قصدي توګه د نسل وژنې ارادې او د ترهګرۍ یوه زړه رابنګونکې پالیسي د خلکو د ویجاړولو لپاره ډیزاین شوي، نه یوازې د جګړې لپاره.

د اسرائیلو هڅې چې په غزه کې د ملګري وګړو د ډله ایزې وژنې لپاره د "دوامداری زیان" په توګه عنر وکړي، د داسې شواهدو سره مخ کېږي چې دا په قصدي ډول د سنایپر بریدونه کاروي. د بې وسلې خلکو هدفې وژنې - د کوداکوپیټر ډرون او مسلکي سپرانو په کارولو سره - اړین طبي پاملرنې، خواړو او اوبو ته لاسرسی محدود کړی، چې د اشغال شوي اردو د عملونو ترشا یو زړه رابنګونکی حقیقت څرګندوي.

د جرمنو نړیوالې محکمې (ICC) د اسرائیلو د لومړي وزیر بنیامین نتنیاھو او د هغه د پخواني دفاع وزیر یوف ګالنت د نیولو امرونه د دې ثبوت دی چې دا دودیزه جګړه نه ده؛ دا په منظم ډول د ملګري وګړو په نښه کول دي چې په مستقیم ډول د نسل وژنې ارادې ته اشاره کوي.

د تیر کال په اوږدو کې، په غزه کې د "منلو وړ" کچه د جبران زیان په اړه بحثونه راپورته شوي. د جولای په میاشت کې، د ویسټ پوائنټ د متحده ایالاتو د پوځي اکاډمۍ د عصري جګړې انسټیټیوټ حتی یوه ټوټه خپره کړه چې د اسرائیلو لخوا د جراحي طریقې د اخیستلو لپاره استدلال کوي.

ورته بحثونه چې د هغه څه په شاوخوا کې دي چې د "قوت غیر متناسب استعمال" تشکیلوي ټول د تل ابیب د چلند په اړه وړاندوینه کېږي چې یو له دودیز جنگ څخه دی. په هرصورت، که د اسرائیلو اراده د حماس په وړاندې جګړه نه وي او پرځای یې په قصدي توګه نسل وژنه او توکمیز پاکول وي، دا خبرې بې معنی دي. او د سنایپر ډزو په واسطه د ملګري وګړو په نښه کولو څخه پرته بل روښانه شواهد شتون نلري.

په ژوندی تلویزیون کې د ملګري خلکو ډزې

که څه هم داسې موارد شتون لري چې په ملګري وګړو د سنایپر بریدونو د نړیوالو رسنیو پام ځانته اړولی، د اسرائیلو د پوځي ستراتیژۍ دا ناوړه عنصر په لویه کچه له پامه غورځول شوی، احتمال لري چې د ناوړه اغیزو له امله.

په لوېديځو رسنيو کې د سرليکونو د ماتولو لومړۍ لويه قضيه د 2023 کال د دسمبر په 16 د غزې په ښار کې د مقدس کورنۍ کليسا کې د دوو عيسوي ميرمنو وژنه وه. دې پېښې حتی د پاپ لخوا د فلسطيني کاتولیک مور او د هغې لور د وژنې په اړه غندنه وکړه. په قصدي توگه د کليسا په انگرې کې د پناه غوښتلو پرمهال وژل شوي. مگر نن ورځ دا ډول ډزې دومره عام شوي چې حتی د لويديز خبري رسنيو سره د ژونديو تلویزيوني مرکو پرمهال پېښيري. د مثال په توگه، د جنوري په مياشت کې، برتانوي خپرونکي ITV هغه شيبه ونيوله کله چې 51 کلن رمزي ابو سهلول د سينه له لارې ډزې وشوې، يوازې څو شيبې وروسته له هغه چې په هوا کې خبرې کولې. سهلول د ملکي وگړو د يوې ډلې يوه برخه وه چې د غزې په جنوب کې د رفح په لور په داسې حال کې چې د اسراییلي پوځ په امر يې سپين بيرغونه نيولي وو.

يو بل بې گناه ملکي وگړی د تېښتې په حال کې ووژل شو او د سپين بيرغ سره هاله خريپس وو. هغه په داسې حال کې چې د خپل لمسي لاس يې نيولی و، په داسې حال کې چې دوی د تگ په حال کې وو، ډزې وکړې او وژونکي ټپي شوه. پېښه هم په کمره کې ثبت شوې ده. د CNN يوې څيړنې وټوانيد چې ثابته کړي چې نږدې ځای پر ځای شوي اسراییلي سرتيري مسؤل وو.

د وژنې په واسطه ډارول

فلسطيني خبريال معتصم دلول چې د غزې په شمال کې اوسيزي، کريدل ته شاهدي ورکوي چې د هغه زوی يحيی د می په ۲۹مه د يوه اسراییلي بریدگر له خوا ووژل شو، چې وروسته پوځيانو د يوه ټانک په وسيله د هغه د ماشوم پر بدن وټښتاوه.

"زه خپل زامن د الصابرا په گاوند کې زموږ ويجاړ شوي کور ته بوتلم، ترڅو د خټو لاندې جامې راوباسئ. کله چې موږ هلته وو، ما وليدل چې زما زوی په ځمکه پروت دی او د هغه له سر څخه وينه بهيدله. زه هغه ته نږدې شوم او ويې ليدل چې سر يې چاودلی دی."

هغه تشريح کوي چې که څه هم هغه اسراییلي سرتيري نه شي ليدلی، هغه پوهيده چې دوی د سنایپر وسلو سره نږدې موقعيت لري او وايي چې کله هغه د کوچني يحيی جسد ته نږدې شو نو هغه د دې حقيقت له امله وويشتل شو چې هغه بې حرکته و. هغه زياتوي:

"اسراییلي ټانکونو هر ځای ډزې او ډزې پيل کړې. زه پوهيدم چې زما زوی مړ شوی دی ... نو زه بايد هغه په ځمکه پريږدم او د خپلو نورو زامنو سره خوندي ځای ته وټښتم. زه د لسو ورځو لپاره بېرته دې ځای ته نه شم تللی، هلته مې وروسته وليدل چې يو اسراییلي ټانک د هغه پر بدن راوتلی و او ټوټه ټوټه کړې وه، موږ يوازې د هغه غوښتي او هډوکي راټولول، چې د اسراییلي ټانکونو له خوا مات شوي وو. او موږ يې د جامو په څير د ټوکر په يوه ټوټه کې واچول او هغه مو ونيول او په موقتي هديره کې يې ښخ کړل."

د کريدل سره د ديلول د خبرو اترو په جريان کې، په شاليد کې د چاوديدونکو بمونو غرونه اوريدل کيږي کله چې هغه يادونه کوي:

"زه فکر کوم چې د اسراییلي اشغال [د چاودنو له غږ سره په لفظي ډول] زما د زوی د وژلو لامل دا و چې زموږ پاتي خلک ويره کړي او موږ ته يې خبرداری ورکړې چې بېرته دې سيمې ته نه راگرځو ... ځکه چې دا سيمه وروسته ويجاړه شوه او ټولې ودانۍ له منځه يوړل شوې. په نظامي بفر زون بدلول. دې کار د غزې ښار پر اوسېدونکو ډېر فشار راوړ چې کورونه نه لري او ډېری يې خايه شوي کسان ووژل شول.»

رواني جگړه او د طبي پاملرنې انکار

د ملګري وګړو په نښه کول يوازې په سناترې ډزو پورې محدود نه دي. د سپټمبر په 20، د ملګرو ملتونو يوې ځانګړې کمېټې عمومي غونډې ته راپور ورکړ چې د شيدو ورکونکو او اميندوارو فلسطيني ميرمنو لپاره "د اسراييلي سناترانو لخوا په قصدي توګه روغتيايي خدماتو ته د لاسرسي څخه انکار" هم شوی دی.

وروسته له دې چې د ملګري وګړو په وړاندې د عمدي ډزو بې شميره شهادتونه راڅرګند شول، د 2023 په دسمبر کې، د ملګرو ملتونو د بشري حقونو عالي کميشنر دفتر (OHCHR) يوه مطبوعاتي اعلاميه خپره کړه چې د حساب ورکولو او تحقيقاتو غوښتنه يې وکړه. مطبوعاتي اعلاميه همداراز د غزې ښار د ريمال په ګاونډ کې د 11 تنو د خپلو کورنيو په مخ کې د اعداميدو خبر ورکړی دی.

ياسين، د جباليا د مهاجرينو د کمپ څخه يو ځوان، کريد ته بيانوي چې څنگه د 2023 کال د نومبر په نيمايي کې د کواډکوپټر ډرون څخه ډزې وشوې، يوازې په موقع سره د ژوندي پاتې کيدو اداره کول. ياسين وايي، هغه د جباليه او خان يونس تر منځ د صلاح الدين سرک څخه په استفادې په پياده سفر کاوه، وروسته له دې چې د اشغالګرو ځواکونو لخوا سويل ته د وتلو امر وشو.

په داسې حال کې چې هغه د تينبني په حال کې و، ناڅاپه د هغه په ليدو کې يوه وسله واله نښته رامنځ ته شوه: "ما خپلې جامې او تليفون واخيست او له دې نښتې څخه د تينبني لپاره له ځای څخه وتښتيدم. زما په مخ کې د شګو يوه غونډی وه، ما ترې توپ کړ، او زما ځيني جامې راپرېوتلې. بيا ما هغه امبولانس وليد چې دښمن [اسرائيل] بند کړی و، په سرک کې پاتې شو."

په وېرېدو، هغه وويل چې په عربي ژبه يې غرونه واورېدل چې ودرېږي، بيا مې د مرمی غږ واورېد، نو په لور غږ مې وپوښتل چې 'څوک وويشتل شو؟' لس متره وروسته پوه شوم چې دا مرمی زما دننه چاودنه شوې ده ځيګر، او زه د خپلې پوښتنې ځواب وم. دا مرمی زما بني سري ته ننوته، بيا ډايفرام، بيا په ځيګر کې چاودنه وشوه.

ياسين وايي چې د ژوندي پاتې کېدو يوازینی لامل دا و چې يو خپلوان يې نږدې امبولانس چلاوه او د ژوند د ژغورلو لپاره يې په چټکۍ سره اقدام وکړ. د ياسين رغيدل يو اوږد او سخت سفر و چې څو مياشتې يې دوام وکړ، او هغه د رفح کراس مصر ته د وتلو سره سره د خپلو ټپونو سره مخ دی.

په قصدي توګه د نښه کولو پاليسي

امريکايي جراح مارک پرلموټر، چې د جګړې پر مهال د ټپي شويو فلسطينيانو د درملنې په موخه غزې ته تللی و، هم د اسراييلي سناترې ډزو په قصدي توګه د ماشومانو په نښه کولو ته ځانګړې پاملرنه راجلب کړې ده. هغه فرانس 24 ته وويل: "هيڅ ماشوم په غلطۍ سره دوه ځله په ډزو نه وژل کيږي." پرلموټر د څو مرکو په ترڅ کې اوبنکې تويوي او دا يې بيانوي چې څنگه د هغه د سترګو په وړاندې سلګونه ماشومان مړه شوي.

د پرلموټر حسابونه د برتانوي ډاکټر نظام مامود وروستي شاهدي سره سمون لري، چې د انگلستان د پارلمان غړو ته يې تشریح کړه چې څنگه ډرون به په قصدي ډول په غزه کې "ورځ په ورځ" ماشومان ډزې کوي. دا ډول حسابونه د جګړې په اوږدو کې د بهرنيو ډاکټرانو لخوا راپورته شوي، د ځمکې پر سر نهه نور ډاکټرانو د دې کال په پيل کې ګارډين ته د ماشومانو محاسبه شوي هدفونو حسابونه چمتو کړي.

کریډل د غزې له شمالي سیمې څخه د یوه فلسطیني سړي شاهدي هم ترلاسه کړې چې ورور یې د اکتوبر په میاشت کې د اسراییلو د بیا برید پرمهال د اسرایيلي سپنر لخوا په ډزو وویشتل شو. لکه څنګه چې هغه هڅه کوله خپل ورور خوندي ځای ته راوباسي، هغه په مکرر ډول د سپنرانو لخوا په نښه شو او بالاخره یې ورو ورو ورو د هغه د ټپونو له امله مړ شو.

هغه تشریح کوي چې دوی خپل کورونه د غزې ښار ته وتښتیدل، مګر هغه او د هغه ورور پریکړه وکړه چې بیرته راستانه شي کله چې جګړه کمه وه، یادونه یې وکړه چې ډزې د جبالیا په سیمه کې له کوم ځای څخه پیل شوي. هغه بیا خپل ورور ولید چې په هر ځای کې وینه تویده، په یاد ول چې مرمی د هغه د بدن په منځ کې ولګېده.

د توجه وړ تاکتیکونه

کریډل ته ورکړل شوي حسابونه د ورته وحشتونو په اوږد لیست کې یو څو دي چې هره ورځ د غزې له ترانګې څخه راپورته کیږي. د اپریل په میاشت کې، د یورو مید د بشري حقونو څارونکي یو راپور خپور کړ چې د اسراییلو لخوا د ډارونکي غبرونو کارولو په اړه د ملکي خلکو د وژلو زونونو ته د ویرولو او هڅولو په اړه اشاره وکړه. د نصیرات د کډوالو په کمپ کې یې پیلوټه الوتکو د ماشومانو د ژړا غبرونه ثبت کړل ترڅو ملکي خلک له خپلو کورونو او کوڅو څخه راویستل شي تر څو پر دوی ډزې وشي.

د دې لیکنې په اوږدو کې، په غزه کې د ژورنالستانو او ډاکټرانو په ګډون د ډزو د لاسګونو عیني شاهدانو سره مشوره وشوه. ټولو دا تایید کړه چې اسرایيلي سنایپر په قصدي توګه ملکي وګړي په نښه کوي پرته له کوم دلیل څخه چې ویره رامینځته کړي چې خلک د آزاد حرکت مخه نیسي.

د غزې په شمال کې یو فلسطیني ډاکټر، چې د نوم د نه بنودلو په شرط یې کریډل ته ویلي، "دوی د سپورت لپاره په ملکي خلکو ډزې کوي، او دا په ښکاره ډول قصدي دي؛ دا باید د پوځ پالیسي وي.»

25 نومبر 2024

***snipers = معادل پښتو ویشتونکي، "سپنر"، درې "تک تیر انداز"**